

dok 133

Prosten

Arkivsak 06/00093

Dato: 27.11.2006
Arkivsak-navn: stat/kirke-høring
Saksbehandler: Martin Kildal
Dokumentnavn: Stat/kirkehøring
Dokumentnummer: 06/00093-001
Løpenummer: 000263/06
Arkivkode: 008

20060669	30.11.06
Kode: Ki-501	

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans: Prosten i Indre Helgeland prosti

Type høringsinstans

- ☐ Kommune
- ☐ Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- ☒ Prost/biskop
- ☐ Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- ☐ Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- ☐ Annen offentlig instans
- ☐ Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

Kirka i Norge har hatt stor betydning for utviklingen av det demokratiet vi har i dag. Den har vært både en kulturell og religiøs drivkraft i utforming av lovverk og folkelig moral/verdinormer. Dette er så forankret i folks bevissthet at ca. 85 % av befolkningen velger å tilhøre Den norske kirke ved aktivt å velge at barn skal døpes, ungdom konfirmeres og mennesker begraves i denne kirke. Det ser ut til at folkekirka har økende aksept blant folket, og kirkens råd og ansatte ønsker en sterk tilknytning til det store fellesskapet, staten, fordi det gir oss som kirke en unik mulighet til å møte mennesker på mange arenaer vi naturlig hører til som borgere av det samme riket. Jeg opplever den kirka vi har i dag som mulighetenes kirke, som både staten og kirka nyter godt av.

Det viktigste i framtida er å bevare og utvikle en åpen, inkluderende og landsdekkende folkekirke med bred oppslutning, med demokratisk forankring. I dette perspektivet er det viktig å ivareta en nasjonal enhet med et sterkt fokus på den verdensomspennende kristne kirke, og samtidig ha en lokal forankring der kontekstuell teologi har gode vekstmuligheter.

Det er viktig at Den norske kirke er i stadig utvikling og at staten og kirken er i en kontinuerlig dialog og prosess tuftet på kirkens egenart og lære. Så lenge staten respekterer at kirken er forpliktet på Bibelen, Cofessio Augustana, og den kirkelige råds- og embetsforståelse og samtidig forplikter seg på menneskerettighetsærklæringen der denne ikke er i strid med religionsfriheten, vil det være grunnlag for å finne fram til praktiske løsninger mht organisering av kirken.

Denne høringen dreier seg først og fremst om hva slags forhold det skal være mellom stat og kirke, og ikke om kirkas strukturer og organisering i framtida. Det vil selvfølgelig være avgjørende på noen vesentlige områder om vi har en kirke som er lovforankret eller ikke, men det er uansett nødvendig å videreføre utviklingen av kirka som særlig skjøt fart da den nye kirkeloven kom.

Med de erfaringer som er gjort siden den nye kirkeloven kom, mener jeg det er viktig å finne fram til en løsning med bare én arbeidsgiver. Men arbeidsgiveransvaret bør ikke bli for lokalt og heller ikke slik at det blir for langt mellom ledelsen og de ansatte. Det er heller ikke forsvarlig at de som er ansatt i vigslede stillinger kan oppleve å få en leder som ikke ivaretar deres åndelige profesjon, derfor mener jeg at det må være et minstekrav at de to arbeidsgiverlinjene må ha et forpliktende, felles arbeidsgiveransvar. Det er en stor svakhet at det ikke finnes en høyere klageinstans enn fellesrådet når det dreier seg om åpenbare behov for at også biskopens linje er involvert.

Det er for uklart hva som ligger i skjæringspunktet mellom biskopens tilsynsansvar og arbeidsgiveransvar i personalspørsmål.

2. Den norske kirke som statskirke:

- ☒ Bør fortsette
- ☐ Bør avvikles
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- ☒ Grunnloven
- ☐ Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- ☐ Lov om trossamfunn
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- ☐ Gjennom medlemsavgift
- ☐ Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- ☐ Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- ☒ Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- ☐ Valgordningene bør være som i dag
- ☒ Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttsende organer
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

Det er viktig å øke valgdeltakelsen for at folkekirka skal kunne være en kirke med solid forankring i folket og samtidig ansvarliggjøre flere til et aktivt trosliv. Jeg tror det vil øke bevisstheten av de som tar på seg ansvar i kirkelige råd og sikre en bredere oppslutning om valg til sentrale kirkelige råd, hvis valgordningen legger opp til mer direkte valg.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- ☐ Ingen tillegg
- ☐ De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- ☒ Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ Det humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

Siste ledd i grunnlovens paragraf 2 må fjernes: "De Innvaanere der bekjende seg til den (Den evangelisk-lutherske Religion), ere forpligtede til at opdrage deres Børn i samme".

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- ☒ Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellelsråd)
☐ Kommunen
☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Gravferdsforvaltningen:

Det er gjort undersøkelser som viser at folket har stor tillit til at kirka forvalter sitt ansvar på dette område på en meget tilfredsstillende måte. TNS Gallup utførte i 2004 på oppdrag fra KA en undersøkelse som tydelig viser at folk er veldig godt fornøyd.

Erfaringen tilsier at den lokale gravferdsforvaltningen jevnt over er preget av kvalitet, god kompetanse og høye krav til å yte gode tjenester for de pårørende, uavhengig av livssyn og kulturelle forskjeller. Det er dessuten utviklet gode samarbeidsmønstre mellom kommunene og fellelsrådene når det gjelder å løse disse oppgavene.

Jeg kan ikke skjønne at vi trenger å forandre noe som fungerer så bra. Det er heller ikke noe som tilsier at andre tros- og livssynsfunn ikke skal bli ivarettatt med det lov- og regelverk vi allerede har. Kirkas medarbeidere på dette området er motiverte, med høye krav til seg selv angående kvalitet og respektfull behandling av pårørende uansett hvem det er eller hva de tror/ ikke tror.

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- ☐ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
☒ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
☐ Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Forvaltning og finansiering av kirkebygg:

Som hovedsak mener jeg at det er den lokale kirke som skal eie kirkebyggene, og at kommunen skal finansiere dette. Men det viser seg at når det skal bygges nye kirker, blir det i praksis vanskelig å få gjennomslag for dette på grunn av at det er andre oppgaver som prioriteres høyere. Derfor mener jeg at staten må gå inn og finansiere nybygg, mens driften blir kommunens ansvar å finansiere.

Noen av kirkebyggene har stor nasjonal verdi på grunn av alder og spesielle kulturelle anliggender. Disse bør staten ha et særlig ansvar for, men for at det skal være kirkebygg som fungerer i en levende menighet og ikke bare blir museale byggverk eller bare blir brukt til spesielle kulturelle formål, bør de i hovedsak driftes og eies lokalt.

Innenfor rammen av nasjonalt ansvar for kirkelig økonomi har Opplysningsvesenets fond(OVF) en merkelig stilling som verken er statlig eller kirkelig, men en slags bastard. Jeg mener at kirken må få full råderett over de midlene OVF disponerer, enten det gjelder kirkebygg, presteboliger eller utdanning/utvikling av råd og ansatte i kirka.

Førstet i Indre-Helgeland prost

Martin Kirdal

